

West-Vlaams Partnerschap Levenslang Leren

#blijfkennismaken

Levenslang Leren

Voorwoord

De voorbije jaren gaat er heel wat aandacht naar levenslang leren. Maar ook al zien veel organisaties, bedrijven en kennisinstellingen het belang ervan in, toch ontbreekt het vaak nog aan een coherente, gezamenlijke aanpak.

En die gezamenlijke aanpak is nodig, want we hinken in West-Vlaanderen achterop als het gaat om deelname aan levenslang leren. Voor de Provincie West-Vlaanderen (Expertisecel Onderwijs), POM West-Vlaanderen, TUA West en Huis van het Leren West-Vlaanderen vzw meer dan reden genoeg om initiatief te nemen en samen de schouders te zetten onder een West-Vlaams Partnerschap Levenslang Leren. We doen dit elk vanuit onze eigen expertise, maar vooral vanuit een rotsvast geloof in, en een lange provinciale traditie van, krachtenbundeling.

Op 5 oktober 2021 gaven we het startschot. Via enkele brainstormsessies verzamelden we ideeën, visies en feedback om tot een eerste West-Vlaams Actieplan Levenslang Leren te komen. Die acties kunnen we uiteraard niet alleen realiseren, dat doen we samen met geëngageerde partners. Laat dit Actieplan dus een uitnodiging zijn om samen te werken en van West-Vlaanderen dé lerende provincie te maken!

“Investeren in een degelijk opleidingsbeleid zou een absolute prioriteit moeten zijn voor elke West-Vlaamse onderneming. Opleiden draagt niet alleen bij tot de mentale gezondheid van de werknemers, maar verhoogt ook de aantrekkelijkheid en concurrentiepositie van bedrijven.”

Jean de Bethune

“Wat we zelf doen, de we beter mag dan al een populaire uitspraak zijn in onze provincie, we beseffen ook heel goed dat als we vër willen geraken, we sámen op stap moeten gaan, zeker als het om zo’n veelzijdig thema als levenslang leren gaat.”

Sabien Lahaye-Battheu

Gedeputeerde Sabien Lahaye-Battheu,
gedeputeerde voor onderwijs, voorzitter van Huis van het Leren West-Vlaanderen

Gedeputeerde Jean de Bethune,
gedeputeerde voor economie, voorzitter van POM West-Vlaanderen en TUA West

#blijfkennismaken

Inhoudstafel

Waarom een West-Vlaams Partnerschap voor Levenslang Leren?	2
Onze missie	2
Een sterk partnerschap voor een sterke missie	2
In West-Vlaanderen	2
Samen met het Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren	3
Drie rollen	3
Hoe kan jij je engageren?.....	3
Maak deel uit van ons Partnerschap.....	3
Zet acties op in het kader van ons Actieplan	3
Actieplan.....	4
Actie 1: opzetten van lokale leernetwerken voor en met ondernemingen rond digitale basisvaardigheden	4
Actie 2: samenwerken met en tussen in-company academies	4
Actie 3: experimenteren met het concept het 'leerecosysteem' in de Westhoek.....	4
Actie 4: informeren en sensibiliseren van intermediairen en KMO's.....	5
Actie 5: werkveldverkenning inzetten als oriëntatietool	5
Actie6: uitrollen communicatiecampagne #blijfkennismaken	5
Actie 7: activeren van een netwerk van mensen en organisaties die van meer (levenslang en levensbreed) leren een gezamenlijke actie maken	6
Actie 8: samenwerken met het Vlaamse Partnerschap en (initiatieven van) andere provincies	6
De teller loopt!.....	6

Waarom een West-Vlaams Partnerschap voor Levenslang Leren?

We leven in een wereld die voortdurend verandert. Trends als digitalisering en automatisering zijn niet meer te stoppen. Competenties raken in sneltempo verouderd en nieuwe competenties zijn nodig. Wil je als mens veerkrachtig zijn, jezelf blijven ontwikkelen en positief bijdragen aan onze maatschappij, dan moet je blijven leren.

Ook om professioneel mee te blijven en te groeien, is levenslang leren nodig, want de houdbaarheidsdatum van een diploma wordt hoe langer hoe beperkter. Zo raamt World Economic Forum dat, enkel om mee te kunnen blijven op de arbeidsmarkt, maar liefst de helft van de werknemers zich tegen 2025 moet omscholen.

Zowel voor je persoonlijke als professionele groei is levenslang leren dus een noodzaak. De Europese Unie heeft daarom scherpe targets vooropgesteld: tegen 2025 moet 47% van de 25- tot 64-jarigen in het voorbije jaar een opleiding hebben gevolgd, tegen 2030 moet dat percentage zelfs naar 60%. We zijn met Vlaanderen graag koploper, maar we halen die targets op vandaag bij lange na nog niet. We strandden in 2021 op 20,8%, in 2017 was dat cijfer nog 22,9%. We gaan er dus op achteruit, terwijl we net de vlucht vooruit zouden moeten nemen.

In West-Vlaanderen doen we het iets beter dan Vlaanderen en gaan we er zelfs voorzichtig op vooruit: in 2017 nam 24,9% van de West-Vlaamse 25- tot 64-jarigen aan een opleiding deel tegenover 26,3% in 2021. Toch is er geen reden tot enthousiasme. We hebben nog een lange weg te gaan om de 60% in 2030 te halen, en dat terwijl de uitdagingen in West-Vlaanderen nog scherper zijn dan in Vlaanderen. Zo hebben we in West-Vlaanderen te maken met meer vergrijzing en ontgroening. De provincie ligt ook letterlijk tegen grenzen aan, wat ons gevoeliger maakt voor internationale evoluties. We hebben sterke industriële sectoren maar de digitale transformatie gaat net in die sectoren extra snel. En onze bedrijven bestaan vooral uit KMO's, voor wie het minder evident is om efficiënte leeromgevingen uit te bouwen. De krapte op de arbeidsmarkt is dan ook nog eens bijzonder scherp in West-Vlaanderen.

Omwille van deze factoren is de urgentie groter in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen maar dat vertaalt zich niet in een beduidend betere deelname aan levenslang leren. Onze leercultuur is nog altijd beperkt; mensen voelen nog veel te weinig de nood om te blijven leren. Het West-Vlaamse aanbod van levenslang leren is ook niet altijd afgestemd op de specifieke noden in onze provincie, of het wordt nog te eng ingevuld vanuit een traditioneel klassikaal gebeuren. En in sommige regio's zoals de Westhoek is er gewoon te weinig aanbod, wat voor een vicieuze cirkel zorgt: minder aanbod zorgt voor minder deelnemers, wat op zijn beurt tot minder gesubsidieerd aanbod leidt.

Onze missie

Het is duidelijk: we hebben in West-Vlaanderen een inhaalbeweging te maken, en snel. We moeten dringend werk maken van een cultuur waarin levenslang leren een reflex wordt in plaats van een opgave. Zodat iedereen in West-Vlaanderen bij blijft, in leven, werk en maatschappij.

We willen van West-Vlaanderen dan ook dé lerende provincie van Vlaanderen maken.

We vertalen deze missie in twee strategische doelstellingen:

1. **Het ontwikkelen van een breed, aantrekkelijk aanbod van levenslang leren**
 - We zorgen voor een betere afstemming tussen de specifieke noden van de arbeidsmarkt en het aanbod van levenslang leren.
 - We stimuleren een vernieuwend lokaal aanbod van levenslang leren.
2. **Het uitbouwen van een sterk kader voor levenslang leren, gericht op leercultuur en leergoesting**
 - We helpen intermediairen en bedrijven professionaliseren op het vlak van leren: detectie van leernoden, kennis van het aanbod, incentives, enz.
 - We promoten en sensibiliseren over het belang van levenslang leren.

Een sterk partnerschap voor een sterke missie

Zo'n ambitieuze missie en doelstellingen kan je onmogelijk alleen realiseren. We hebben in onze provincie al een sterke traditie van samenwerking. Ook voor levenslang leren bouwen we heel bewust verder op die traditie. Door actoren, kennis en middelen samen te brengen, creëren we meer impact en kunnen we acties versnellen en versterken.

In West-Vlaanderen

Het West-Vlaamse Partnerschap voor Levenslang Leren is geen klassieke organisatie maar een **netwerk** van spelers die samen denken en werken rond levenslang leren in West-Vlaanderen. Stichtende leden zijn de Provincie West-Vlaanderen, de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij West-Vlaanderen, TUA West (Technische Universitaire Alliantie voor economische transformatie in West-Vlaanderen) en het Huis van het Leren West-Vlaanderen

Samen met het Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren

Het West-Vlaamse Partnerschap werkt voor en in West-Vlaanderen maar doet dat uiteraard in afstemming en wisselwerking met het Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren.

Vanuit onze scope en onze drie rollen (zie verder) helpen we mee de ambitie realiseren van het Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren om van Vlaanderen een lerende samenleving te maken:

- We pikken via ons netwerk snel signalen vanop het terrein op en spelen die door aan Vlaanderen; omgekeerd zorgen we mee voor een vlotte doorstroming van informatie van Vlaanderen naar de lokale actoren.
- We volgen de uitrol van het Vlaamse actieplan in West-Vlaanderen op en kijken hoe de Vlaamse en West-Vlaamse acties elkaar kunnen versterken.
- We testen nieuwe acties op het terrein uit en delen de opgedane kennis en ervaringen met Vlaanderen.

Zo kan het West-Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren bijdragen tot het uitrollen en waar nodig bijsturen van het Vlaamse beleidskader. We doen dit vanuit de praktijk, op basis van de signalen die we ontvangen van de partners die zich engageren binnen het Partnerschap.

Drie rollen

We zien drie grote rollen voor het West-Vlaamse Partnerschap voor Levenslang Leren:

Hoe kan jij je engageren?

Maak deel uit van ons Partnerschap

Iedereen die in West-Vlaanderen het belang van levenslang leren erkent en dit met ons mee wil uitdragen, kan aansluiten bij ons Partnerschap: aanbieders, toeleiders en intermediairen, burgers, verenigingen, werkgevers, werknemers, studenten, enz. We nodigen je graag uit voor onze activiteiten, willen je mening horen, praktijkervaringen delen, je inspireren en geïnspireerd worden door jou.

Zet acties op in het kader van ons Actieplan

Passen je bestaande acties bij een van onze strategische doelstellingen, werk je rond deze acties al met meerdere partners samen en ben je bereid om je ervaringen en resultaten te delen met het Partnerschap? Koppel je acties dan aan ons Actieplan!

Of heb je innovatieve projectideeën? Nog beter! Hoe kunnen we samenwerken en de missie voor West-Vlaanderen sneller realiseren?

Nog vragen over onze werking, of wil je je meteen engageren? Laat het ons weten via blijfkennismaken@west-vlaanderen.be.

Actieplan

Vanuit het West-Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren hebben we alvast een eerste Actieplan opgemaakt. Dit Actieplan wordt mee gevoed en bijgestuurd vanuit het terrein. Het is dus een dynamisch gegeven. We hopen dat het je kan inspireren om in acties in te stappen, partners te ontdekken, en nieuwe acties en samenwerkingen op te zetten.

Actie 1: opzetten van lokale leernetwerken voor en met ondernemingen rond digitale basisvaardigheden

We connecteren organisaties die digitale basiscompetenties versterken in een leernetwerk, om zo tot (ver)nieuwe(nde) oplossingen te komen. Het leernetwerk is een multi-actoromgeving en kan op termijn ook oplossingen aanbieden voor andere leernoden of competenties.

We willen de leergoesting in de werkomgeving aanscherpen bij mensen die de eigen leernood niet of onvoldoende ervaren. We overtuigen hen van het feit dat digitale basiscompetenties bijdragen tot persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke participatie, job & loopbaan.

Voor mensen met (risico op) digitale geletterdheidsachterstand die daardoor niet meer mee kunnen in hun job en/of in de samenleving.

Actie 2: samenwerken met en tussen in-company academies

We organiseren inspiratiesessies over samenwerking met en tussen in-company academies. Via Europese programma's verkennen we mogelijkheden zoals het trainen van andere doelgroepen dan de eigen werknemers, het uitwisselen van knowhow en/of trainers, het delen van infrastructuur, enz.

In-company academies bouwen 'vanuit de strategie van een onderneming actief een duurzame opleidingsomgeving uit, structureel ingebed in het L&D-beleid van de onderneming'. We willen dit format graag in een breder maatschappelijk perspectief plaatsen

Actoren zoals VDAB, sectorfondsen en (semi)-publieke opleidingsverstrekkers, ondernemingen.

Actie 3: experimenteren met het concept het 'leerecosysteem' in de Westhoek

We zetten leerecosystemen uit in de Westhoek rond maatschappelijke thema's zoals armoede, mobiliteit, sociaal isolement/gemeenschappelijk ruimtegebruik of kwetsbaar werknemerschap.

Door de focus op levensbreed leren verhogen we de regionale leercultuur. We zien dit als hefboom voor bijvoorbeeld meer levenslang leren in werkverband of in een latere levensfase. Zo kunnen we een kentering brengen in de lage deelnamecijfers en het beperkte aanbod aan volwasseneneducatie in de Westhoek.

De focus op innovatieve leervormen voor diverse doelgroepen moet ervoor zorgen dat we een ruimer netwerk aan partners kunnen warm maken om in te zetten op leren. De lokale besturen in het bijzonder hebben een belangrijke rol te spelen in het aanwakkeren van de lokale leergoesting.

Actie 4: informeren en sensibiliseren van intermediairen en KMO's

Versnippering van allerlei maatregelen en programma's zorgen ervoor dat het aanbod levenslang leren en de incentives onvoldoende gekend zijn. Samen met andere organisaties, zoals Voka, VDAB en opleidingsverstrekkers, willen we intermediairen en KMO's hier beter over informeren en hen meteen ook sensibiliseren om meer in te zetten op levenslang leren.

Via deze tussenstap willen we zorgen dat burgers/werknemers gemotiveerd, correct geïnformeerd en gericht doorverwezen kunnen worden bij leernoden of -vragen.

- Intermediairen die werken met kwetsbare groepen, want deze laatste blijken het minst overzicht te hebben van opleidingsmogelijkheden en hebben het meest begeleiding nodig bij het kiezen van een opleiding.
- KMO's (die nog geen uitgebreid L&D-beleid hebben); opleiden kan voor hen een middel zijn om (kwetsbare) mensen op een duurzame manier te activeren en tewerk te stellen.

Actie 5: werkveldverkenning inzetten als oriëntatietool

We willen mensen met een leervraag laten proeven van verschillende jobs, we laten hen hun beeld op de arbeidsmarkt aftoetsen aan de realiteit en hun eigen competenties en/of hiaten in kaart brengen. We vertrekken dus vanuit de leervraag, niet het aanbod, en gebruiken werkveldverkenning als oriëntatietool.

Met deze actie willen we mensen met een leervraag tot een realistisch en duurzaam jobdoelwit en een opleidingstraject laten komen, en het werkveld meteen meer betrekken in het oriëntatieproces.

Jongeren en volwassenen die de mogelijkheden binnen de arbeidsmarkt niet kennen, die meer zicht willen krijgen op de arbeidscultuur in Vlaanderen of die moeilijker de juiste weg vinden in de arbeidsmarkt en het opleidingsaanbod.

Actie 6: uitrollen communicatiecampagne #blijfkennismaken

We lanceren een meerjarige communicatiecampagne. We maken het bestaande aanbod breder bekend via zoveel mogelijk kanalen. Daarnaast bereiden we een innovatief leerbeursconcept voor, bijvoorbeeld voor HR-verantwoordelijken. Stapsgewijs breiden we de campagne uit en betrekken we meer doelgroepen, kanalen en partners. De stichtende leden van het Partnerschap vormen de motor achter de campagne. Andere organisaties worden uitgenodigd om de campagne mee uit te dragen.

We willen inzicht creëren in opleidingsnoden en -mogelijkheden, begeleidingsnoden en incentives.

Burgers, KMO's en intermediairen.

Actie 7: activeren van een netwerk van mensen en organisaties die van meer (levenslang en levensbreed) leren een gezamenlijke actie maken

We organiseren een tweetal netwerkevents per jaar (voorjaar/najaar) om de stakeholders die actief zijn rond levenslang leren samen te brengen. In een vernieuwend format gaan we in op diverse inhoudelijke thema's zoals samenwerking met experts en financieringsmogelijkheden voor projecten. We rapporteren ook over de voortgang van het West-Vlaamse Actieplan en zorgen voor wisselwerking met het Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren. Naast het offline gebeuren werken we aan onze online aanwezigheid via de communicatiekanalen van West4Work.

We willen samen vernieuwende invalshoeken verkennen rond onze gezamenlijke missie, en ideeënitwisseling en samenwerking stimuleren.

Alle stakeholders die actief zijn rond levenslang leren.

Actie 8: samenwerken met het Vlaamse Partnerschap en (initiatieven van) andere provincies

We organiseren structureel wisselwerking met het Vlaamse Partnerschap. We delen ook kennis en expertise met andere provincies en regio's (Vlaams en internationaal), en kijken om samen fondsen te werven via Europese programma's

Door deze wissel- en samenwerking willen we de resultaten op het terrein van de acties uit zowel het West-Vlaamse als het Vlaamse Actieplan levenslang leren versterken. We willen meteen ook de typische West-Vlaamse context in Vlaanderen onder de aandacht brengen.

Het Vlaamse Partnerschap (expertisecentrum 'Innovatieve Leerwegen'), en diverse partners uit andere provincies en regio's, zoals APPèl van de Provincie Antwerpen.

De teller loopt!

Al deze acties zijn bedoeld om van West-Vlaanderen dé lerende provincie van Vlaanderen te maken. We volgen de acties dan ook van dichtbij op en rapporteren minstens éénmaal per jaar over hoeveel dicht we nu bij ons doel staan.

We zetten dat doel om in één algemene resultaatsindicator: tegen 2030 halen we minstens het Europese target van 60% deelname aan levenslang leren in het voorbije jaar bij de 25- tot 64-jarigen, en tegen 2025 willen we al minstens 47% halen. Of omgerekend in 'mensentaal': **in 2025 hebben minstens 287.964 West-Vlamingen tussen 25 en 64 jaar in het voorbije jaar aan een opleiding deelgenomen, in 2030 zijn dat er minstens 367.613.**

Deze resultaatsindicator (uit de Enquête naar de Arbeidskrachten) meet vormen van zowel formeel, niet-formeel als informeel leren.

Daarnaast verbinden we aan ons Actieplan extra indicatoren zoals het bereik van de acties (bedrijven, intermediairen, burgers) en het aantal nieuwe leeroplossingen die we realiseren. Uiteraard hebben we ook oog voor het monitoren van de ontwikkeling van een dynamisch partnerschap.

Volg het West-Vlaamse Partnerschap Levenslang Leren op <https://www.west-vlaanderen.be/onderwijs-en-vorming/levenslang-leren/volwasseneneducatie-en-levenslang-leren>

Gebruik #blijfkennismaken via je sociale media en overtuig mee alle West-Vlamingen om iedere leerkans te benutten! Zo draag ook jij bij tot onze communicatiecampagne.